

האהבה תנעח

במדבר כא' – "משם נסעו, ויחנו מעבר ארנון אשר במדבר, היוצא מגבול האמורי, כי ארנון גבול מואב, בין מואב ובין האמורי. על כן יאמר בספר מלחמות ד', את והב בסופה, ואת הנחלים ארנון. ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער, ונשען לגבול מואב. ומשם בארה, היא הבאר אשר אמר ד' למשה, אסוף את העם ואתנה להם מים."

רש"י – כשם שמספרים בנוי ים-סוף, כך יש לספר בנוי נחלי ארנון, שאף כאן נעשו נסים גדולים.. לפי שהיו ההרים גבוהים, והנחל עמוק וקצר, וההרים סמוכים זה לזה, אדם עומד על ההר מזה ומדבר עם חברו בהר מזה.. אמרו אמוריים כשיכנסו ישראל לתוך הנחל לעבור, נצא מן המערות בהרים שלמעלה מהם ונהרגם.. והיו אותן הנקעים בהר של צד מואב, ובהר של צד אמוריים היו כנגד אותן נקעים כמין קרנות.. כיון שבאו ישראל לעבור נדדעזע ההר של ארץ ישראל, כשפחה היוצאת להקביל פני גבירתה, ונתקרב לצד הר של מואב ונכנסו.. לתוך אותן נקעים והרגום.. אמר הקב"ה מי מודיע לבני הנסים הללו.. חזרו ההרים למקומם, והבאר ירדה לתוך הנחל והעלתה משם.. ההרוגים.. ראו ישראל ואמרו שירה. "עלי באר ענו לה".

אונקלוס – על כן יתאמר בספרא קרבין עבד ד' על ימא דסוף וגבורן על נחלי ארנון.

רש"י – כמו את יהב.. והו"ו יסוד הוא, כלומר את אשר יהב להם הרבה נסים בים סוף.

אבן עזרא – בספר מלחמת ד' – ספר היה בפני עצמו, ושם כתוב מלחמות ד' בעבור יראיו. ויתכן שהיה מימות אברהם, כי ספרים רבים אבדו, ואינם נמצאים אצלנו, כדברי נתן ועדו ודברי הימים למלכי ישראל, ושירות שלמה ומשליו.. ושם והב איננו לשון הקדש, וכן ופסי, ושתי, ויזתא, גם ושני (דה"א ו, יג), או פי' ושני(השני), הו"ו לחבור. וכל זה למה? שלא נמצא ו"ו שרש בראש המלה, רק מלת ווי העמודים, רק תמצא תחת יו"ד, כמו ולד.

דעת זקנים – את והב תיבה אחת והיא כמו בהתודע יוסף.. והכי נמי את והב כמו אתיבה למלך מואב בסופה ובסערה שהיא נצוח שנלקחה ארצו עד הנחל. מנחת שי – במקצת ספרי מדוייקי' כ"י חדא מלה כתי'. וכ"כ החזקוני.. ומדברי המפרשי' נראה דתרתין מילין כתיבי'.
מלבי"ם – הוא המקום שקרא בשם מתנה, שתרגום של נתן הוא (והב) [יהב] והו"ו והו"ו ד מתחלפים.

ישעיהו ה', כד' – "לכן כאכל קש לשון אש וחשש להבה ירפה, שרשם כמק יהיה ופרחם כאבק יעלה, כי מאסו את תורת ד' צבאות ואת אמרת קדוש ישראל נאצו"..." "ונשא נס לגוים מרחוק.. והנה מהרה קל יבוא.. וגלגליו כסופה".

משלי י' – "כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם".

מלבי"ם – הרשע אין לו שורש חזק במציאות רק קיום מקרי, כדבר הבלתי נשרש בחוזק אשר בעבור סופה וסערה ישאהו הרוח.. אבל צדיק יסוד עולם, שהוא י"ל קיום בהמציאות מצד שלמות נפשו ומצד השגחת ה', ובעת סופה לא לבד שלא ינידהו הרוח ומקרי הזמן, כי הוא כיסוד מוסד לא לבד לעצמו רק לעולם הכללי, כמו שהיה בנח, וכמ"ש בב"ר..

ברכות נד. – תנא: את והב בסופה – שני מצורעים היו דהוו מהלכין בסוף מחנה ישראל, כי הוו קא חלפי ישראל אתו אמוראי עבדי להון נקירותא וטשו בהון, אמרי: כי חלפי ישראל הכא נקטלינו, ולא הוו ידעי דארון הוה מסגי קמייהו דישראל והוה ממיר להו טורי מקמייהו; כיון דאתא ארון, אדבקו טורי בהדי הדדי וקטלינו, ונחת דמייהו לנחלי ארנון. כי אתו את והב, חזו דמא דקא נפיק מביני טורי, אתו ואמרי להו לישראל ואמרו שירה.

קידושין ל: - "אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער".
מאי את אויבים בשער? אמר רבי חייא בר אבא: אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין
בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה, ואינם זדים משם עד שנעשים אוהבים זה את
זה, שנאמר: את והב בסופה, אל תקרי בסופה אלא בסופה.

ברכות לא. - תנא מרי בר בריה דרב הונא בריה דרבי ירמיה בר אבא: אל יפטר אדם מחבירו
אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו.

'מציאות קטן' רפה' - י"ל על דרך רמז, שתלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, ומחלוקת
מביא לידי שכחה, וכמה שאמרו חז"ל (ספרי מטות קנז) כיון שבא לכלל כעס בא לכלל טעות.
ובשם האר"י נמצא (ילקוט ראובני פ' תולדות וחת"ס שבת קמז, ב בשם ר"ש מאוסטרופולי
בס' ליקוטי שושנים), שהשר הממונה על השכחה רי"ב שמו, ועל כן נתחלף לר' אלעזר בן
ערך בשכחתו החר"ש הי"ה לב"ם. והנה, עיקר השלום ניכר על ידי קטטה שמתחילה, כמו
שיתרון האור מתוך החושך, ועל ידי מה שאב ובנו רב ותלמידו שנעשים אויבים במלחמתה
של תורה, על ידי כן נתחזק אהבה, 'את והב בסופה'. והנה, ענין האהבה אחדות הלב, וכאילו
לב אחד להם. ותלמידי חכמים שבבבל שונאים זה את זה (פסחים ק"ג, ב), והיינו על ידי
פלפול ושנאת אויבים בשער, ואחר כך נעשים אוהבים, והאהבה קיימת יותר מאלו לא הייתה
קטטה מעולם, שאפשר שעל ידי איזה שינוי רצון תפרד, אבל האהבה ואחדות שבא אחרי
מחלוקת שהיא לשם שמים, מתקיימת (אבות ה, יז). וזהו שאמרו 'הנפטר מחבירו אל יפטר
אלא מתוך דבר הלכה', במשא ומתן של הלכה, ואפילו אב ובנו כו' נעשו אויבים ואחר כך נעשו
אוהבים, ו'מתוך כך זוכרהו', שזוכר אהבתו ומתקיימת.

אגרות הראי"ה שיד' - לעולם לא נכון לשכוח, כי בכל מלחמה ממלחמות הדעות, אחרי
שהתסיסה עוברת, מוצאים המבקרים בכל הצדדים גם אורות וגם צללים, וברוח דעת ויראת
ד' נדע.. הכל ערוך ומסודר מקורא הדורות מראש, לעזור לשכלול העולם וקדמתו, להזרחת
אורו.. ואם שאנחנו מתאמצים ללחום בעד אותם הדברים הקרובים לרוחנו, צריכים אנו שלא
להיות מכורים בידי רגשותינו, ולדעת תמיד שגם לרגשות ההפכות משלנו, יש מקום רחב
בעולם, ואלוקי הרוחות לכל בשר את הכל עשה יפה בעיתו. ורעיון זה אף על פי שלא ימנע
אותנו, מלהילחם על הקדוש האמת והיקר לנו, אבל ימנע אותנו מליפול ברשת הקטנות
הזילות והקפדנות.. ומלא רצון אהיה, אם בכל ההזדמנות אשר תגיע לידך, תשפיע להניח
את הרוחות, ולהרים את רגשי הכבוד, בסביבה הבאה בחוגך, כיאות לבעלי יושר ובעלי בינה,
היודעים את תומתם ואת מטרתם הברורה, כנכון היום.

חפץ חיים ג' ז' - אם הוא רואה אדם שדיבר דבר או עשה מעשה, בין ממה שבין אדם
למקום או ממה שבין אדם לחבירו, ויש לשפוט דברו ומעשהו לצד הטוב ולצד הזכות, אם
האיש ההוא ירא אלוקים, נתחייב לדון אותו לכף זכות, אפילו אם הדבר קרוב ונוטה אצל
הדעת יותר לכף חובה. ואם הוא מן הבינונים אשר יזהרו מן החטא ופעמים ישלו בו, אם
הספק שקול, צריך להטות הספק ולהכריעו לכף זכות. ואפילו אם הדבר נוטה יותר לכף חובה,
נכון מאד שיהיה הדבר אצלו כמו ספק ולא יכריעהו לכף חובה.

אורות התחיה מד' - מקובלים אנו שמרידה רוחנית תהיה בארץ ישראל ובישראל, בפרק
שהתחלת תחית האומה תתעורר לבא. השלוח הגשמית שתבא לחלק מהאומה, אשר ידמו
שכבר באו למטרתם כולה, תקטין את הנשמה, ויבאו ימים אשר תאמר אין בהם חפץ.
השאיפה לאידיאלים נשאים וקדושים תחדל, וממילא ירד הרוח וישקע, עד אשר יבא סער
ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא בקודש עולמים, באור ד' ובתורתו, בחשק
האורה הרוחנית.. הצורך למרידה זו, היא הנטייה לצד החמירות, שמוכרחת להולד בכללות
האומה בצורה תקיפה אחר אשר עברו פרקי שנים רבות, שנאפסו לגמרי מכלל האומה הצורך
והאפשרות להתעסקות חמרית, וזאת הנטייה כשתולד תדרך בזעם ותחולל סופות, והם הם
חבלי משיח אשר יבסמו את העולם כולו ע"י מכאוביהם.

שבוע טוב ומבורך